

К О Н С П Е К Т

ЗА ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ ПО ХИРУРГИЧЕСКИ БОЛЕСТИ

1. Местна анестезия – видове. Анестезионни вещества. Методика на прилагане на анестезионна инфилтрация, проводна анестезия.
2. Рани – класификация. Особенности на отделните видове рани. Течение и заздравяване на раните. Лечение на раните. Първична хирургична обработка – показания, срокове за извършване, техника. Първичен шев на обработената рана. Показания и противопоказания. Лечение на инфектирани рани. Първично отсрочен шев. Вторични шевове – показания.
3. Термични изгаряния, патогенеза, местни изменения – степени. Определяне размерите на изгорената повърхност. Клинични фази на термичната болест. Локално и общо лечение. Усложнения.
4. Измръзвания. Условия за получаване на измръзвания. Патогенеза на тъканните промени. Степени на локалните изменения. Клинично течение. Първа помощ и лечение. Окопно стъпало. Общо измръзване.
5. Кръвотечение – видове. Компенсаторни реакции на организма при кръвозагуба. Остър анемичен синдром, хемодинамични и хематологични промени – значението им за оценка степента на кръвозагубата. Хеморагичен шок.
6. Кръвоспиране. Спонтанно кръвоспиране. Механизъм на кръвоспирането. Лекарствени средства за стимулиране на кръвоспирането. Изкуствено кръвоспиране – временно и окончателно. Методи за изкуствено кръвоспиране.
7. Кръвопреливане. Кръвни групи – методи на определяне. Проби за съвместимост. Действие на прелятата кръв. Реакции и усложнения след кръвопреливане. Методи на вземане, консервиране и съхраняване на кръв. Кръвозаместващи течности. Кръвни деривати.
8. Шок – определение, класификация, патогенеза, клинична картина и лечение.
9. Остра гнойна инфекция. Причинители. Тъканни процеси – фази на развитие. Абсцес и флегмон – патологоанатомична характеристика. Местна и обща симптоматика.
10. Гнойна инфекция на кожата и кожните придатъци. Фурункул, карбункул, хидроаденит, еризипел.
11. Лимфангит и лимфаденит. Елефантиаза.
12. Варикозна болест.
13. Флеботромбоза. Тромбофлебит. Патологоанатомия и патофизиология. Клинична картина, методи на лечение. Постфлебитен синдром.
14. Остра артериална недостатъчност на магистралните съдове.
15. Хронична артериална недостатъчност. Диабетична, атеросклеротична гангрена. Морбус Рейно, Морбус Бюргери.
16. Остеомиелит. Класификация. Травматичен остеомиелит. Остър хематогенен остеомиелит – причинители, патогенеза, еволюция на гнойно-възпалителния

- процес. Клиника и диагностика. Лечение в острия стадий. Хроничен остеомиелит – патологоанатомична и клинична характеристика, лечение.
17. Панарициум и флегмон на ръката. Видове панарициуми – локализация и разпространение на гнойния процес. Лечение.
 18. Обща гнойна инфекция: сепсис, септикопиемия – определение, клинична картина, лечение. Ендотоксичен шок.
 19. Анаеробна газова инфекция – причинители, патогенеза, тъканни процеси, клиника, диагностика, профилактика и лечение.
 20. Тетанус – причинители, патогенеза, клинична картина, профилактика и лечение.
 21. Вродени кисти и фистули на шията. Произход, локализация и лечение.
 22. Гуша. Класификация. Ендемична гуша – етиология, клиника, диагностика и лечение.
 23. Тиреотоксикоза. Тиреоидити – видове, клиника, лечение.
 24. Рак на щитовидната жлеза – диагноза и диференциална диагноза. Принципи на лечение.
 25. Доброкачествени тумори и дисхормонални заболявания на млечната жлеза.
 26. Рак на млечната жлеза. Стадийн на протичане. Диагноза, диференциална диагноза, диагностика и лечение.
 27. Остри гнойни мастити. Пътища за проникване на инфекцията. Локализация на гнойниците, клиника, диагностика и лечение.
 28. Закрити гръдни травми. Класификация. Патогенеза. Счупване на ребра – единични и множествени. Гръден капак – патофизиология, клиника и лечение. Закрити плевропулмонални травми.
 29. Травматичен хемоторакс. Видове. Клиника, първа помощ, принципи на лечение.
 30. Травматичен пневмоторакс. Видове. Клиника, първа помощ, принципи на лечение.
 31. Открити гръдни травми – класификация. Открити плевропулмонални травми. Пневмоторакс, видове, клинична картина, лечение. Наранявания на медиастинални органи /сърце, трахея, големи съдове, хранопровод/ - клиника, първа помощ.
 32. Плеврални емпиеми – видове, диагноза, лечение.
 33. Абсцес и гангрена на белия дроб – етиология, патоанатомия, клиника, диагностика, диференциална диагноза, лечение.
 34. Бронхиектазии. Етиопатогенеза, клиника, диагностика, лечение.
 35. Ехинокок на белия дроб – начини на проникване, клиника, диагностика, диференциална диагноза, лечение.
 36. Рак на белия дроб. Данни за етиология. Класификация, патологоанатомия. Стадии на протичане. Клиника, диагностика и лечение.
 37. Методи за изследване на хранопровода. Вродени заболявания на хранопровода. Дивертикули на хранопровода.
 38. Рак на хранопровода.

39. Кардиоспазъм /ахалазия/ - етиология, патофизиология, клиника, диагностика, диференциална диагноза, лечение.
40. Остри медиастинити. Причини, клиника, диагностика и лечение.
41. Тумори и кисти на медиастинума. Синдром на горна празна вена.
42. Хернии – определение, етиология, анатомични елементи, класификация, усложнения. Заклещена херния – видове заклещвания, клинична картина, хирургична тактика и лечение.
43. Ингвинални хернии. Анатомични предпоставки – ингвинален канал. Видове ингвинални хернии – клинични особености, оперативни методи.
44. Пъпни хернии, хернии на бялата линия. Причини за появата им. Принципи на оперативно лечение.
45. Следоперативни хернии. Бедрена херния. Причини за появата им. Принципи на оперативно лечение.
46. Диафрагмална херния – класификация. Хиатална херния – клиника, диагностика, принципи на лечение. Вродени и придобити хиатални хернии.
47. Травми на корема – закрити и открити. Клиника и диагностика. Показания за спешна хирургическа намеса.
48. Язва на стомаха и дуоденума. Усложнения на язвата. Клиника, диференциална диагноза. Показания за хирургическо лечение. Принципи на хирургичното лечение.
49. Стеноза, пенетрация и дегенерация на стомашна и дуоденална язва. Клиника, диференциална диагноза. Показания за хирургическо лечение. Принципи на хирургичното лечение.
50. Перфорация на стомашни и дуоденални язви – клиника и диагностика. Принципи на оперативно лечение.
51. Остри кръвотечения от стомашно-чревния тракт. Диагностика, диференциална диагноза. Тактика. Неоперативно лечение. Показания за хирургическа намеса. Принципи на оперятивното лечение.
52. Рак на стомаха. Патоанатомични форми. Стадии на протичане. Разпространение. Лимфни колектори. Клиника, диагностика. Радикални и палиативни операции при различни локализации на стомашния рак.
53. Холелитиаза. Патогенеза, клиника, диагноза. Усложнения. Хирургическо лечение.
54. Остър холецистит – патоанатомични форми, клиника, диагностика, тактика, усложнения, лечение.
55. Обтурационен иктеричен синдром.– причини, съвременна диагностика, диференциална диагноза, лечение.
56. Ехинокок на черния дроб – начин на заразяване и проникване на паразита в черния дроб. Структура на кистата. Клиника, диагностика, хирургическо лечение. Усложнения. Чернодробни абцеси.
57. Остър панкреатит – етиология, патогенеза, патоанатомични форми, клиника, диагностика и лечение.

58. Остър апендицит – етиология, патоанатомични форми. Клиника, диагностика и диференциална диагноза. Усложнения.
59. Особенности на острия апендицит в детската, старческа възраст и при бременни жени.
60. Остра чревна непроходимост /илеус/ - класификация, патогенеза клиника, диагностика. Общи принципи на лечение.
61. Обтурационен илеус. – причини, особености на клиничното протичане, диагностика и лечение.
62. Динамичен илеус. – причини, особености на клиничното протичане, диагностика и лечение.
63. Странгуляционен илеус. Форми, особености, усложнения, клиника, диагностика и лечение.
64. Инвагинация – локализация и форми, етиология, клиника, съвременна диагностика, лечение.
65. Тумори на панкреаса.
66. Рак на черен дроб, жлъчен мехур и жлъчни пътища.
67. Хроничен панкреатит. Усложнения. Кисти и псевдокисти на панкреаса.
68. Мезентериална тромбоза.
69. Остър гноен перитонит. Класификация. Причинители, начини на проникването им в перитонеалната кухина. Еволюция на острия перитонит. Клинични симптоми в различните стадии, диагностика. Принципи на лечение. Съвременни методи на лечение.
70. Локални перитонити – най-чести форми, етиология, клиника, съвременна диагностика, лечение.
71. Първични /хематогенни / перитонити. Видове, етиология, клиника, лечение.
72. Рак на дебелото черво – честота на локализацията в различните отдели. Клиника и диагностика при различните локализации. Принципи на хирургично лечение. Усложнения.
73. Пролапс на ануса и ректума.
74. Рак на правото черво. Локализация, пътища за метастазиране, клиника, съвременна диагностика, усложнения. Хирургическо лечение – радикални и палиативни методи. Сфинтеросъхраняващи операции.
75. Аноректални абцеси и фистули.
76. Хемороиди – етиология, клиника, диагностика, усложнения, лечение.
77. Семиотика на урологичните заболявания. Механизъм на нормалната микция. Анурия от урологичен произход- дефиниция, класификация, диагностика, поведение по спешност.
78. Клинични (физикални) методи за изследване на урологично болен.
79. Лабораторни изследвания в урологията- урина, кръв, еякулат, простатен секрет. Спермални показатели- клинична интерпретация. Туморни биомаркери и хормонален панел за изследване на урологично болен. Хоспитализъм в урологията.
80. Функционални методи за изследване на долните пикочни пътища

(уродинамика).

81. Конвенционални рентгенови и ехографски методи на изследване в урологията.
82. Инструментални методи за изследване в урологията. Биопсични методи за изследване в урологията.
83. Остра и хронична бъбречна недостатъчност от урологични причини- клиника, лечение. Бъбречна трансплантация- най- общи аспекти.
84. Ретенция на урината- етиология, класификация, патогенеза, диагностика, спешни методи за лечение. Катетеризация на пикочен мехур и супрапубична деривация на урината.
85. Незадържане на урината при мъже и жени- етиология, класификация, патогенеза, диагностика, лечение.
86. Обструктивни уropatii- класификация, диагностика, лечение.
87. Хидронефроза и пионефроза- дефиниция, патоанатомични промени, клинична картина, диагноза, лечение.
88. Свръхактивен пикочен мехур- дефиниция, клинични признаци и симптоми, поведение.
89. Вродени аномалии на горни пикочни пътища.
90. Вродени аномалии на долни пикочни пътища. Вродени заболявания на мъжките гениталии. Хипогонадизъм при мъжа.
91. Бъбречно- каменна болест- епидемиология, специфични рискови фактори за литогенеза, патогенеза, видове камъни според химичния състав. Клинична картина и диагностика(хирургични аспекти).
92. Бъбречно- каменна болест- усложнения, съвременни методи за лечение (медикаментозно; хирургично- отворена и минимално инвазивна хирургия).
93. Остър гноен пиелонефрит- дефиниция, етиология, еволюция, лечение, прогноза. Уросепсис и септичен (ендотоксичен шок) - дефиниция, етиология, патогенеза, видове и поведение.
94. Травми на горни пикочни пътища.
95. Травми на долни пикочни пътища и мъжки полови органи.
96. Тумори на бъбречния паренхим, Уротелни карциноми.
97. Някои заболявания на пениса- фимоза, индурацио пенис пластика, приапизъм, кавернити и гангрена. Новообразувания на половия член. Тумори на тестисите и епидидима.
98. Бенигна простатна хиперплазия. Рак на простатната жлеза- епидемиология, класификация, клинични симптоми и признаци, диагностика, методи на лечение- хирургични и алтернативни.
99. Възпалителни заболявания на пикочния мехур и простатната жлеза- етиология, класификация, хирургични аспекти. Остър скротум от травматични, възпалителни и невъзпалителни ноксии. Хидроцеле и варикоцеле.
100. Мъжка репродуктивна система. Анатомичен път за транспорт на еякулата. Нарушения е еякулацията. Мъжки инфертилитет.

101. Разстройство на мъжката полова функция (Еректилна дисфункция) - дефиниция, видове, поведение- медикаментозно и хирургично.
102. Вродени изкълчвания на тазобедрената става.
103. Вродени криви ходила.
104. Сколиоза – вродена и ювенилна.
105. Тендовагинити, бурсити, инсерционити, периартрит.
106. Туберкулоза на костите и ставите. Туберкулозен спондилит.
107. Тумори на костите. Класификация. Злокачествени костни тумори. Остеогенен сарком, хондросарком, сарком на Юинг.
108. Счупване на костите. Класификация според мястото на счупването, механизма, фрактурната плоскост, вида на разместванията. Общи клинични симптоми, диагностика. Първа помощ, имобилизация.
109. Счупване на ключицата и лопатката.
110. Счупване на раменната кост.
111. Счупване на костите на предмишницата. Фрактура ради и ин локо типико.
112. Счупване на бедрената шийка.
113. Счупвания на бедрената кост – пертрохантерни, диафизарни, надкондилни, кондилни.
114. Счупване и изкълчвания в областта на глезенната става.
115. Счупване на голямо-пищялната кост.
116. Счупване и изкълчване на гръбначния стълб.
117. Счупване на таза с и без увреди на тазовите органи.
118. Изкълчвания на раменната става. Първично изкълчване.
119. Мекотъкани повреди на коляното / скъсване на менискусите, кръстосаните и колатералните връзки/.

ПРЕПОРЪЧВАНА ЛИТЕРАТУРА:

1. Обща хирургия, под ред. на проф. В. Димитрова, мед. изд. „Арсо”, 2007 г., София
2. Хирургични болести, под ред. на проф. Н. Яръмов, мед. изд. „Арсо”, 2016 г., София
3. Ръководство по хирургия с атлас , В 23 т. , Ред. Дамян Дамянов, Съавт. на том Петър Ангелов Учиков, Данаил Борисов Петров, Ангел Петров Учиков, Ред. на Петър Учиков . - Т. 8. Гръдна хирургия : Хранопровод, диафрагма. - София : АИ "М. Дринов", 2009 . - 135 с.
4. Спешна хирургия, ред. Н. Яръмов, София, мед. изд. „ Арсо” , 2011, 830с.
5. Ръководство по Гръдна хирургия - 23Т., Ред. Д. Дамянов, Ред. на том Данаил Петров, София, „М. Дринов“, 2011 г.
6. Хирургически болести, под редакцията на проф. Ст. Баев, 1997 г.
7. Хирургически болести, под редакцията на проф. Ст. Баев, 1995 г.

8. Специална хирургия, под редакцията на проф. Я. Добрев, 1987 г.
9. Ръководство за практически упражнения по клинична хирургия, под редакцията на проф. Ст. Баев
10. Гнойно-септична хирургия, под ред. на проф. Ст. Попкиров, мед. изд. ЕТ „Васил Петров”, 1999 г., Пловдив
11. Ръководство по хирургия с атлас (под редакцията на акад. Дамян Дамянов, дмн), Том XI - Висцерална хирургия; Хирургия на херниите, стомашно-чревния тракт и ретроперитонеалното пространство, София, 2018 г.